

Kuukiri

Nr. 9 (118) Oktoober 2003
Tellijatel hind 3 krooni

Sõnumeid

Kes on 2003. aasta kultuuripremia laureaat?

Viiratsi valla kultuuri- ja hariduskomisjon ootab 1. detsembrini kandidaate kultuuripremiale. Selleks tuleb toimetada või saata pakkumised vallamajja kinnises ümbrikus pealkirjaga "Premia".

Eeldatakse isiku märkimisväärset osa valla haridus-, kultuuri- või spordielu edendamisel.

Enna Lond,
vallavolikogu haridus- ja kultuurikomisjoni esimees

Õpetajad olid koos

Aastaid on õpetajate päeva puhul haridustöötajaid meeles peetud.

Kolmandat korda austas valla haridus- ja kultuurikomisjon oktoobri algul kena vastuvõtuga koos õpetajatega ka kultuuritöötajaid. Piduliku koosviibimise Viiratsi Algkooli saalis avas Abja ansambel "Siirius" õpetaja Siirius Sikka juhendamisel. Noori puhtaid tütarlapsehääli toetas "Salongitrio" Tallinnast.

Trio esitas klassikatöötlusti möödunud sajandi salongimuusikast, teenides kuulajailt tulise aplausi.

Vallavanem Väino Luik, abivallavanem Sulev Kannimäe ning haridus- ja kultuurikomisjoni esimees Enna Lond õnnitlesid Viiratsi valla aastaõpetajaid. Nendeks osutusid Viiratsi Algkoolist Ene Raju, Kalmetu Põhikoolist Heljo Saar ja Vana-Võidu lasteaiast Renate Mõttus. Tänapremia pälvis Mare Kilk kauaaegse tõhusa töö eest Viiratsi rahvamajas.

Pärast seda arutasime kolleegidega meeleoluka salongimuusika saatel suupiste ja veiniklaasiga ilmaelu ja muidugi ka tööprobleeme.

Kena koosviibimise perenaine oli Maire Paju Viiratsi rahvamajast.

Mari Karilaid,
Viiratsi lasteaija "Rüblük" vanemõpetaja

Sügislaad sai peetud

28. septembril leidis aset Viiratsi sügislaad. Algselt väliüritusena planeeritud laad kolis kehva sügisilma sunnil rahvamaja ruumidesse, kus kauplejad end mugavalt sisse seadsid.

Laadalis oli kokku tulnud üle terve valla ning kaugemaltki. Pakuti mett, aiasaadusi, lihatooteid, kudumeid, puidutooteid ja palju muud. Kõige arvukamalt oli kauplejad lastelaadal, kust võis endale hankida nü riideid, jalanõusid, mänguasju kui ka laste endi käsitööd. Saadaval olid ka pruugitud raamatud ja riided. Laada sujuva kulgemise eest kandis hoolt sõnameister Margo Mitt.

Hoolimata paljude ettevõtjate osavõtmatust suhtumisest üritusse, võib laata pidada igati õnnestunuks, sest külastajaid oli üle ootuste palju ning mitmegi kaupleja letid tühjenesid silmnähtavalt.

Korraldajate poolt tänusõnad kõigile laadalistele ning kohtumiseni kevadlaadal!

Ivar Pai,
Viiratsi rahvamaja juhataja

Võrtsjärv ja Peipsi kuuluvad "Living Lakes'i"

7.-12. septembrini korraldas Global Nature Fond koos Broadsi rahvusparkiga Inglismaal Norwichis VIII rahvusvahelise "Living Lakes'i" aastakonverentsi "Kliimamuutused ning haldamine – majandamismõjude toime järvedele".

Konverentsile eelnesid õppereisid, mis võimaldasid osalejatel teada saada, millega tegeldakse Broadsi rahvusparkis. See on "Living Lakes'i" võrgustiku partner ning ühtlasi rahvusvahelise tähtsusega Ramsari märgala.

East Anglia Ülikooli juures asuv Tyndalli Kliimauuringute Keskus avaldas tulemused eriuuringust, mis keskendus kliimamuutuste mõju määramisele 23 järvel.

Margit Säre Peipsi Koostöökeskusest tegi ettekande Peipsi järve haldamisest ning üldsuse kaasamisest veemajandusküsimuste lahendamiseks.

13. septembril oli "Living Lakes'i" liikmete, liikmekandidaatide ja uute

● **Suvemeenutus Võrtsjärves asuval Tondisaarel toimunud piknikustalgutest.** Lipu heiskavad Võrtsjärve Sihtasutuse juhataja Jaanika Kaljuvee ja Tarvastu vallavanem Jaan Lukas. KRISTA PÄÄSIKU foto

taotlejate ühine koosolek. Ühisettekande tegid Margit Säre Peipsi Koostöökeskusest ja Ingrid Maasik Eestimaa Looduse Fondist. Ettekanne sisaldas viimase aasta jooksul Peipsi ja Võrtsjärve piirkonnas toimunud olulisi sündmusi, uuringuid ja projekte. Ettekande põhjalikum käsitus trükiti raportisse, mida jagati kohapeal kõigile partnerorganisatsioonidele.

"Living Lakes'i" koostöövõrgustiku senised liikmed otsustasid Peipsi ja Võrtsjärve kaksikliikmena ühingesse vastu võtta. Organisatsioonidena hakkavad Peipsit esindama Peipsi Koostöökeskus ja Võrtsjärve Eestimaa Looduse Fond. Koostööpartnereiks rahvusvahelises võrgustikus on EPMÜ, ZBI Limnoloogiajaam ja Võrtsjärve Sihtasutus.

Raport on tutvumiseks Võrtsjärve sihtasutuse kodulehel <http://www.hot.ee/vjarv/> lingi dokumendid all.

Jaanika Kaljuvee,
Võrtsjärve Sihtasutuse juhataja

VOLIKOGUS 25. septembril

Juhan Juhkamsoo peatas oma volikogu liikme volitused 25. septembrist 2003 kuni 30. märtsini 2004.

Kinnitati vastvalminud arengukava

Abivallavanem Sulev Kannimäe tegi aruande senisest arengukavast.

1998. aastal vastuvõetud arengukava on täitnud oma eesmärgi. Planeeritud suuremad investeeringud, sealhulgas esikohal Viiratsi koolimaja, on ellu viidud.

Valminud on uus arengukava. Nagu volikogu esimees Leemet Lõo ütles, on see tänu tudengite abile Viiratsi valla rahva nägu. Ta pidas silmas, et küsimustik, mida tudengineiud vastajate hulgas levitasid, andis ausa vastuse. Avab ju inimene end võõrale kergemini kui oma valla inimesele, rääkimata ametnikest.

Küsitluste tulemusel kõrval oli oluline töögruppide tegevus. Kesiseks jäi rahvakoosolekute osa (Tänassilmas osales 27, Viiratsis 17 inimest, sealhulgas poo-

led olid ise "tegijad"). Kaks nädalat oli arengukava tutvumiseks üleval valla koduleheküljel, ka valla raamatukogudes.

Töö on tehtud. Arengukava kinnitati. Tõdeti väga head koostööd praktikan- tide ja volikogu vahel ja leiti, et tudengite töö väärib kõrgeimat hinnet.

Osaletakse äriühingus

Viiratsi vald tegi Viljandile ettepaneku aktsiaseltsi "Viljandi Veevärk" aktsiate omandamiseks. Et tulevikus vee- ja kanalisatsioonihinnad vallas ei kujuneks suuremaks kui Viljandis, oleks mõttekas arendada veemajandust koos linnaga. Hüppelise hinnatõusu tingivad vee- ja kanalisatsioonüsteemide rekonstrueerimiseks tehtavad investeeringud. Linna vesi on juba praegu väga kvaliteetne. Seda võiks edaspidi hakata tarbima ka Viiratsis.

Hinnatõusust ei pääse, aga volikogu pädevuses on otsustada põhjendatud hinnapakkumiste üle. Plaanitakse tsoonihindade kehtestamist, eraldi Viiratsi

alevik, Uusna ja kaugemad piirkonnad.

Lühidalt olulisest

Määrati Vana-Võidu külas asuvate Ristikheina ja Kõrgepõllu maaüksuste sihtotsarbeks elamumaa.

Kinnitati eelarvemuudatused.

Viiratsi vald astub Eesti Maaomavalitsuste Liidu liikmeks. Esindajateks saavad vallavolikogu esimees Leemet Lõo ja vallavanem Väino Luik.

2003.–2008. aasta investeeringute ka- va täiendati Uusna seltsimajaga.

Vastati maavanemale: volikogu ei näe takistust selles, et OÜ "Höbelakk" omandab Vardja külas paikneva kinnis- vara.

Eelmisel volikogu istungil esitatud OÜ "Leik" järelepärimisele vastas revisjonikomisjoni esimees Kaupo Kase.

Komisjoni poolt koostatud aktis too- dud seisukohtadega tegeldakse edasi järgmisel volikogu istungil.

*

30. oktoobril kuulatakse informat- siooni maakomisjoni töö parandamisest ja tehakse muudatused vallavara ees- kirja. **Maret Lina**

Narkopreemia ootab kandidaate

Viljandimaa narkonõukogu an- nab taas välja narkoennetustöö preemia, mille eesmärk on toetada ja aktiveerida narkovastast tegevust Viljandimaal. Kandidaate oodatakse kuni 1. novembrini. Ettepanekuid võivad teha kõik Viljandimaal tegu- sevad füüsilised ja juriidilised isikud ning asutused. Taotlusvorme kandi- daatide esitamiseks saab Viljandi Maavalitsuse infolauast või maa- valitsuse koduleheküljelt.

Möödunud aastal esmakordselt välja antud preemia sai Viljandi Poliitseprefektuuri kriminaalosakonna narkokuritegude talituse juhtivins- pektor Margus Sass.

Preemia statuudis öeldakse, et kogu ühiskonna sallimatu suhtu- mine narkomaaniasse ja narkokuri- tegudesse suudab panna aluse tek- kinud olukorra muutmiseks.

"Narkokuritegevuse tõkestamine on kõigi meie ühine mure ja selle lahendamisel saab tegelikult igäiks meist vastavalt oma võimalustele ja oskustele kaasa aidata," ütles narko- nõukogu sekretär Elo Paap ja jätkas: "Vahel on abiks ka tähelepanelikkus ja osavõtlikkus ümbritsevate probleemide suhtes."

Preemia antakse välja kord aastas Viljandi maakonna narkonõukogu otsuse alusel kodanikupäeval, 26. novembril. Narkonõukogul on õi- gus summat kandidaatide vahel ka jagada.

"Preemia võib kandidaatideks pakkuda ka neid, kes tegelevad alkoholisõltuvuse võitlusega," lisas Paap ja nentis, et maapiirkondades on alkoholism suurem probleem kui narkomaania.

Täpsemat infot saab Elo Paabult telefonil 043 30 512. **Margus Haav**

Norra Kuningriigis on prügi probleem leidnud lahenduse

Keegi meist ei taha elada keskkonnas, kus igal sammul vedeleb maas prügi, kus metsaalus ja kraaviperved on prügi täis veetud, kus prügikastide ümbrused on korratud jne.

Järgmisel aastal on tulemas jäätme- majandust korraldavad seadus. Selle seaduse eesmärk on see, et meie ümbrus saaks prügist puhtamaks, et suurt osa prügist saaks taas kasutada ja prügi- mäed, kuhu prügi ladustatakse, oleksid keskkonnasõbralikud.

Kindlasti hakkame me tulevikus kasutama mitut prügikasti, et prügi saaks sorteeritud juba prügi tekkimise kohas. Midagi ei toimu ilma rahata ja et need ülesanded, mis meie kõigi ees seisavad, saaksid lahenduse, kehtestatakse ka meie riigis ilmselt prügi käitlemise maks. Eelkõige puudutab see hajaasus- tusega alad meie vallas, sest tiheasus- tusega alade elanikud maksavad juba praegu prügi äraveo ja ka ladustamise eest.

Prügimajanduse ümberkorraldami- ne ja ka uute arusaamade juurutamine võtab aega, samuti vajame me selleks ka kogemusi, sest ei ole meil ju mõtet kor- rata teiste maade vigu selles valdkon- nas.

Selleks et prügimajanduse korralda- misega tegelevad inimesed saaksid kogemusi, korraldasidki meie riik ja Norra Kuningriik nende õppereisi Norrasse. Õppereisist võttis osa umbes 20 inimest Viljandimaalt ja 30 inimest Pärnumaalt. See toimus 21.–27. septembrini.

Norra on maa, kus prügimajanduse tõsisem korraldamine võeti ette umbes 10 aastat tagasi. Alustati inimeste mõt- teviiside ja arusaamade ümberkujun- damisest. Sealsete inimeste ütluste ko- haselt on meie arusaamade muutmine uuenduste rakendamisel kõige raskem.

See võtab palju aega ja järjekindlat tegetsemist.

Tänaseks on olukord selline, kus iga pere maksab jäätmemaksu. Selle rahaga korraldab kohalik omavalitsus prügi äraveo, sorteerimise, taaskasutusse and- mise ja ladustamise. Iga pere sorteerib oma prügi kolme prügikasti. Eraldi pan- nakse toidujäätmed, paberi- ja papijäät- med ja ülejäänud prügi.

Igas asulas ja ka linnas on eraldi kon- teinerid metalli ja klaasijäätmete kogu- miseks. Prügi viiakse elamute juurest ära suvekuudel kaks korda nädalas ja talvekuudel kord nädalas. Igal inimesel on võimalus tasuta ära viia ka olmejäät- med (vana mööbel, arvutid, puidujäät- med jne.). Prügi vastuvõtukohtades pannakse prügi 6–7 eri konteinerisse vastavalt prügi liigile.

Käisime Oslo ümbruses mitme oma- valitsuse prügi sorteerimise ja ladus- tamise kohtades. Käisime tehases, kus prügi põletati ja saadud soojus kasutati ära kaugkütteks, samuti prügimäel, kus saadud biogaasiga köeti kasvuhooneid ja kus toidujäätmetest valmistati kom- posti.

Tuleb märkida seda, et inimesed töid pidevalt oma prügi kogumiskohtades- se, mõnes kohas tekkisid isegi väikesed järjekorrad prügi ärapanekul.

Norra vaatamisväärsustega ei olnud aega eriti tutvuda, sest programm oli küllaltki tihe.

Lisan ühe pildi Norra loodusest. See pilt on tehtud mõnikümmend kilomeet- rit Oslost lõuna pool (foto on 8. lehe- küljel).

Kinnitan, et loodus on Norras ilus ja selliseid prügihunnikuid kui meil ei kohta seal kusagil.

Väino Luik,
vallavanem

Sõnumeid

Küla muutub turvalisemaks

Juba mitu kuud askeldavad Uusna küla keskuses "Eesti Energia" töömehed. Paigaldatakse poste ja veetakse kaableid kogu küla keskuse ulatuses. Arengukavas taotletud tänavavalgustuse parandamine on vallale kulu, kuid vallavalitsuse esmane kohustus ongi hoolitsus elanike heaolu eest.

2. oktoobril Tusti peatuses bussist väljudes olin meeldivalt üllatunud, kui nägin ilusa kujundusega bussiootepaviljoni kerkimas. Samas askeldasid "Viikomi" töömehed Erri Tosin ja Vadim Grišankov. Jutuajamisel selgus, et samasugune paviljon paigaldati ka Vasarale. Neid valmistatakse ekspordiks, kuid vald leidis võimaluse nende muretsemiseks. Töömeeste sõnul makstab üks selline ehitis 12 000 krooni.

Järgmise päeva hommikul oli sama meeskond taas ametis. Bussiootekoda kaeti puidukaitsevahendiga. Nüüd seisab Tustis nägus pruunikat tooni paviljon, kus on mugav bussi oodata.

Küll tahaks loota, et sellisel kujul püsib ehitis kauemat aega ja seda ei taba teiste samalaadsete kohtade saatus: roppuste ja mõttetuste sodimine ning lõhkumine-lõikumine. Kujukaks näiteks on Uusna bussiootepaviljon, kus on asutud juba katuse lõhkumisele. Kahjuks kannatavad just kaugemalt tulijad, kes ei leia kaitset vihma ja tuule eest, sest kohalikud marakratid on oma marodööritöö teinud.

Küla arengukava arutamisel võtsid noored agaralt osa. Ei usu, et samad noored on lõhkujad või sodijad. Küll on nad aga tegude tunnistajateks, kuid... Las igauks mõtleb, mis järgneb neile kolmele punktile.

Küla turvalisuse säilitamiseks peame tehtut ühiselt alal hoidma.

Kaarel Kumer

Kaleph Jõulule taas esikoht

3. oktoobril toimus Eesti Rahva Muuseumis 45. kirjasaatjate kokkutulek. Sel aastal laekus 203 kirjatööd. Põhiteemal "Usuelu Eestis 1940–2002" kirjutati 69 tööd, teemal "Toidukultuur nõukogude ajal" laekus samuti 69 ja vabal teemal 65 kirjutist. Viljandimaad esindas 11 kirjasaatjat.

Usuelu kajastavatest töödest oli esikoha vääriline Kaleph Jõulu uurimus, milles ta vastas 52 küsimusele (251 lk.). Sellele lisandus 55 rahvalt kogutud fotot ja 66 ühikut muid lisamaterjale. Veel sisaldas kaastöö autori enda joonistatud kümme värvilist pilti isikutest ja hoonetest ning viit värvilist tahvlit. (K. Jõulu on olnud ka joonistusõpetaja.)

Kaleph Jõulu töö pakub rikkalikke

andmeid kirikutest, pastoreist, usulahkudest, aga ka teavet meil valitsenud usuelu ja mittekiriklike uskumuste, nõiduste, ebausude, posimiste, astroloogide, maagia ja maausu kohta. Lisatud on andmeid paganlike nähtuste ja tegude mõistmiseks.

"Kuukirja" tarvis oli Kaleph Jõulu nõus avaldama ühe unikaalse loo. Seda ilmestab tema tehtud illustratsioon. Neid näeb 6. leheküljel.

Maret Lina

Muinasjutuõhtu hõimlastega Viiratsi lasteaias

Eestis toimuvate hõimupäevade ajal jõudsid Viljandimaale jutuvestjad Karjalast ja Marimaalt.

14. oktoobri õhtul toimus Viiratsi lasteaias muinasjutuõhtu hõimlaste ja rahvamuusikutega. Oma rahva keelseid muinasjutte pajatasid marilane ja vepslane, kelle elukoht on Karjalas. Jutud tõlgiti eesti keelde. Palju aratunvat oli sugulasrahvaste keeles.

Vahepalasid pakkusid väikesed kanneldajad Viiratsist ja rahvamuusikud Viljandi Kultuurikolledist. Vestlusringi juhtis rahvakultuuri- ja arenduskeskuse muinasjutukooli juhataja Piret Päär.

Muinasjutte olid kuulama tulnud huvilised Viiratsist, Viljandist ja klubi "Jutuveski" liikmed. Oli kena sügisõhtu, mis pakkus äratundmisrõõmu hõimurahvaste vahel.

Piret Viidebaum,
Viiratsi lasteaija "Rüblük" õpetaja

Palamuse väljanäitus jäi eelmistele aastatele alla

27. septembril toimus Palamusel järjekordne väljanäitus. Meie valla rahvas käis seal lausa kahe bussiga. Üks buss sõitis otse üle Põltsamaa, teine korjas kokku sõita tahtjad küladest ja sõitis Tartu kaudu.

Jälgisin sõites maainimeste töid tegemisi. Silma röömustasid koristatud ja küntud suured põllumassiivid. Vooremaa äärealadel paelusid järvelsimad, eriti Saadjärv.

Palamusele jõudes tulid mõtteisse pildid O. Lutsu "Kevadest".

Esmalt käisime käsitööplatsil. Minu meelest oli seal pakutu lahjem, kui meie valla naiste sellelaadsete töödega võrrelda. Ka nunnukonkurs oli kesine.

Seekord oli väljanäitusele toodud hulgaliselt istikuid, ravimtaimi ja teesid.

Estraadilaval lõbustasid rahvast Samuel Golomb ja Paunvere kellamees Lible, politseiorkester ja teised kollektiivid. Oma oskusi ja tehnikat demonstreeris Jõgevamaa politsei. Muljet avaldasid neljajalgsete abimeeste koerte tegemised.

Silma riivas argiste tööstuskaupade rohkus.

Kaarel Kumer

Eakate päeval hoolekandekeskuses

1. oktoobril tähistas Viiratsi Hoolekandekeskus ülemaailmset eakate päeva. Külla oli tulnud Aime Reier väikeste kanneldajatega. Eriti meeldejääv oli noorte muusikute esitatud "Ei lind, ei laul ei ole ma". Laste silmad särasid mängides ja lauldes, meenu-tades meie noorusaegu. Üllatuse valmistas väike Malriin, kes esitas oma-loomingulise pala "Skunks".

Järgnes vanade laulukooritund, kus pühendasime juhendaja Aimele järgnevad lauluread:

"Aime juhatab, meid Aime juhendab, laulurõõmu meis kõigis ta äratav.

Sind me täname ja Sind me kiidame, kõike head Su elutulle soovime."

Laulsime ka meile nii armsaks saanud omaloomingut, mis kajastab meie elu hooldekodus.

Serveeritud oli pidulaud kringli ja kohviga. Nautisime seda Augusti lõõtspillimängu saatel. Kõik osavõtjad said positiivse laengu ja elurõõmu, pöördudes mõtteis tagasi oma noorusmaale ja leppides sellega, mis on.

August Leetma

Algatati detailplaneering

Viiratsi Vallavolikogu otsusega 27. märtsist on algatatud detailplaneering Viiratsi alevikus elamurajooni laiendamiseks. Moodustatakse ehituskruudid ja määratakse ehitusõigus.

Perspektiivis koostatakse detailplaneering ka Vana-Võidu külas Kõrgepõllu ja Ristiku kinnistule elamu rajamiseks.

Krista Pääsik,
maakorraldaja

Viljandimaal on üheksa kuuga sündinud 398 last

Viljandi Maavalitsuse perekonnanseisuosakonna andmetel on tänava maakonnas sündinud 398 last. See on seitse last rohkem kui möödunud aastal.

Sündinutest olid 205 poisid ja 193 tüdrukud.

Registreeriti 120 abielu, möödunud aastal oli abiellunuid 124. Vaimulikud sõlmsid 23 abielu. Lahutus oli 64 (möödunud aastal 67).

Viljandimaal on tänava surnud 629 inimest. Aasta tagasi oli see arv 668.

Sündide koguarvult on esikohal Viljandi linn, maakonna suurim omavalitsus, 137 lapsega. Suure-Jaani linnas on sündinud ainult 3, Mõisakülas 5 ja Saarepeedi vallas 6 maimukest.

Septembrikuus registreeriti Viljandimaal 44 sündi. Harva esinevatest nimedest pandi poistele nimeks Sig-mard, Heldar, Devin ja Enari-Aldre. Tütarlapsed said nimeks Vladlena, Maribel ja Greete-Aneete.

Margus Haav

Est hic questio

Võlgnen vallaelanikele selgituse arengukava täiendusettepaneku kohta. Loodan, et ma pole inimesi oma jonakusega ära tüüdanud.

Milles siis on küsimus?

Septembrikuus esitasin eestseisusele kirjaliku ettepaneku lülitada arengukavasse viide koostöö kohta kirikute ja kogudustega. Esialgne ettepanek oli, et vald teeb koostööd kirikute ja kogudustega elanike vaimsete ja usuliste vajaduste rahuldamiseks. Koostöö aluseks on ühised huvid, ühise vastutuse tunnetamine ja valla pühiduste tunnustamine koguduste poolt. Palusin seda ettepanekut saata tutvumiseks kõigile volikogu liikmetele. Kahjuks seda ei tehtud.

Volikogu istungile esitasin mõnevõrra muudetud sõnastusega ettepaneku põhjenduse, mille võtsin Eesti Vabariigi valitsuse ja Eesti Kirikute Nõukogu ühishuvide protokollist: "Rahva ja riigi traagilise lähimineviku tõttu on Eestimaal religioonialastes teadmistes ja kogemustes tõsiseid puudujääke, kuna ateistlik propaganda ja elu põhiväärtusi mitteametav mõtteviis on tekitanud teadmatust ja hoolimatust vaimsete küsimuste suhtes."

Miks ma pidasin vajalikuks juhtida volikogu tähelepanu kiriku küsimusele? Rõhutan, et valitsus oma aktiga tähtsustas teema aktuaalsust Eesti ühiskonnas. Ma arvan, et siin on tõesti küsimus. Kas valitsus komistas, kui ta kirjutas alla riiklikule aktile? Kindlasti mitte. Küsimus on meelsuses, avatuses, hoiakus ehk rohujuuretasandilt vaadates valla filosoofias.

Iga küsimus ja ettepanek nõuab selgitust. Kas koostöö kirikuga on üksiknähe või pidev protsess? Kas see on seotud ka traditsiooniga?

11. mail 1996 pühitseti kevadpäevade ajal Viiratsi valla lipp ja vapp. Talitus peeti Viljandi Pauluse kirikus. Tsereemoniat kaunistas Kalmetu kooli vilistlaskoori esinemine. Onnistamisel hoidsid lippu volikogu esimees Jüri Vollmann ja vallavanem Peeter Arro. Tolleaegne valla juhtkond pidas seda sammu oluliseks. (Vt. "Kuukiri" nr. 5 1996). Ilmselt arvestasid nad jätkuvale koostööle.

Veel üks näide kiriku ja ühiskonna koostööst. Meil on 11 riigipüha. Sellest kristlikud on suur reede, ülestõusmispüha, nelipüha, esimene ja teine jõulupüha. Meeldetuletuseks – Eesti Rahvuslik Sõltumatuse Partei sündis rahvakiriku, EELK rüpes ja see sündmus toimus Viljandimaal Pülistveres.

Praegune volikogu hääletas ülivõimsalt, 14 häälega maha ettepaneku viitele koostöö kohta. Sõnavõtu käigus väitis volikogu esimees, et piisab märkest mittetulundusühingu kohta probleemi lahendamiseks. Huvitav, miks pühitseti lipp kirikus, aga mitte mingis sel ajal tegutsevas ühingu.

Eesti rahva kirik on vanem kui Eesti Vabariik, vanem kui Viiratsi vald. Kirik on olnud kõige tugevam ja järjepidevam institutsioon võitluses venestamise vastu. Marksismi vastu. Kirik on olnud läbi aegade rahvuslike huvide kandja.

Volikogu ütles "EI". Kas see üllatab? Eriti mitte. Peame meeles, et K. Marx tuli Hegeli koolist ja meie tuleme nõukogude ajast. Pärand on olemas. Oleme alles vabanenud ateistlikust liidust ja jääknähud on meie teadvuses. Meie oleme oma ajastu lapsed. Me käitusime nagu koolipoiss Juku, kellel oli järjekordselt koolitunneks läbi lugemata.

Kuidas kujunes otsus? Ühelt poolt mõjutas otsustamisel asjaolu, et täiendusettepaneku põhjendusega polnud enamik volikogu liikmeid (välja arvatud eestseisus) tuttav. Teisalt aga oli arutelu käigus tegemist isikuliselt juhitud protsessiga. Arengukomisjoni esimees väitis eestseisuses, et valitsuse ja kirikute nõukogu vahel jäi protokoll allkirjastamata, sest toimus valitsuse vahetus.

See on klassikaline näide desinformatsioonist. Jah tööpoolest, valitsuse vahetus toimus. Siim Kallase valitsus vahetus Juhan Partsi valitsusega. Ühishuvide protokollile kirjutasid alla peaminister S. Kallas ja Kirikute Nõukogu president piiskop E. Soone eelmise aasta 17. oktoobril kell 12.

Poolik tõde ei ole kunagi täistõde. Siin on mõtlemisainet. Istungi juhataja kasutas oskuslikult oma aastatepikkusi kogemusi ja teadmisi kuulajate suunamiseks.

Silme ette terendus järgmine pilt... Usklikud ja nende toetajad käivad korterist korterisse, talust talusse ja gades trükisõna, heli- ja videokassette ning värvates inimesi oma kogudustesse. Vald on täis sakraalhooneid ja asjaosalised on kulutanud vallamaja graaniitstabi astmed lamedaks, tulles siia oma kodanikualgatustega.

Iga volikogu dokumendiga väljendatakse teavet. Ja kindlasti on meie lastelastel huvitav lugeda, kuidas nende vanaisad ja vanavanaisad probleeme lahendasid, kuidas nad jõudsid otsusteni. Meie vallas on inimesi, kes tunnevad huvi ajaloo vastu.

Võib ju küsida, ehk on tegemist liialdamisega ja kas on mõtet probleemi järjekordselt tõstatada? Arvan, et on.

Avatud ühiskonnas on ruumi nii küsimustele kui vastustele. Kui on küsimus, siis on lootus ka vastusele. Mõtestatud küsimuse ülesseadmise näitab ka rahva tarkust. Kuidas saada rikkaks nii vaimselt kui materiaalselt? Kaunis raske on lükata ümber väidet, et olles rikas vaimselt, loob see hea aluse materiaalseks heaoluks, mis pakub inimesele hingerahu-tasakaalu. Kõik ei ole taandatav rahale. Ka vaimseuse ja kultuurile on vaja hingamistruumi.

Martin Luther, kiriku reformija ja ühiskonnategelane, on kasutanud väga karme sõnu (kohati lausa tahumatuid ja tooreid) iseloomustamaks 16. sajandil valitsenud olukorda, kus kõik oli taandatud äriale.

On suur erinevus, kui probleemi ei märgata. Siis võib öelda, et tegemist on teadmatusega – eksimusega. Lugu on hoopis teises valguses, kui asjale on tähelepanu pööratud.

Olen optimistlik. Varjatud varandus saab nähtavaks. Suletud süsteemi vead peavad kord paratamatult kaduma. Selleks et midagi muuta, peab asjade olemusest aru saama.

Loodan, et see kirjatükk töö natuke selgust küsimusse. Loomulikult austan ma volikogu otsust, aga ma jään siiski oma arvamus juurde, et valla filosoofias peab olema ruumi koostööle kirikuga ja trükipinda jätkuks ka mõnele reale mahukas arengukavas.

Keskajal kirjutati toimikutele ladina keeles märges "Est hic questio" ("Siin on küsimus").

Roland Tulik,
volikogu liige

Seminar andis ühistegevuse arendamise mõtteid

9. ja 10. oktoobril korraldasid Viljandimaal Ühistegevuskoda ja Viljandi Rahvakoolitus Rootsi kolleegide abiga seminari turundusest ja ühistegevusest. Osavõtjaid oli tulnud nii meie vallast kui ka kaugemalt: Kolga-Jaanist, Karksi ja Türlil.

Kõiki neid inimesi ühendab mure kodukandi arengu pärast. Nii mitmeski piirkonna külas on probleemiks vähesegei eraettevõtluse kadumise oht. Ollakse probleemi ees: kas vihelda edasi, vahetada elukohta või püüda inimesi nii palju mõjutada, et nad midagi ühiselt ette võtaksid. Rootsi lektorid püüdsid oma kogemustele tuginedes abi anda.

Lektor Saaremaa Õppekeskusest rääkis toote omahinnast, koolituse vajalikkusest, turundustrategiast, reklaami mõjust toodete müügile ning tõi näiteid tegelikust elust ja aastatepikkusest kogemusest.

Reklaam on väga tähtis. Usun, et ka meil läheks oma toodete müük paremini, kui kaupa reklaamitaks infolehtede või voldikute abil. Need ei pea olema kallid väljaanded. Piisab arvutitrukist ja masinpaljundusest. Väljaanded sisaldagu positiivset infot toote ja teenuse kohta. Eriti hästi avaldavad mõju rahulolevate klientide pildid.

Üldse mõjub hästi pildimaterjal.

Tänapäevases elukiirus oleme laisad lugema. Paelub aga teksti ilmestav foto.

Teiste kogemustest veel teadmiseks, et reklaammaterjale tuleks ühiselt välja anda; see tuleb ettevõtjale hulga odavam.

Meil kohtab väga palju negatiivset mõtteviisi. Et seda muuta, on vaja osaleda pakutavatel koolitustel. Jälgige reklaami, sest palju on koolitusi, kus ei küsita raha ja pakutakse tasuta lõunat. Nii et ainuüksi koolitusel osalemisega saab korra päevas sooja toitu!?

Kalle Riitmuru,

Ühistegevuskoja juhatause esimees

VIIRATSI LASTEAIAL ON TEGUDEROHKE SÜGIS

Viiratsi lasteaed alustas augustis tööd paraja segadusega, sest katuse ehitust ei jõutud lõpetada ettenähtud ajaks. Tööd ümber korraldades suutsime tagada laste turvalisuse ja nüüd on lasteaial ilus roheline katus. Paljud on küsinud, miks jäi vahetamata lasteaia katusel üks ots? Vastus on lihtne. Lasteaiale plaanitakse juurdeehitust aastal 2004 või 2005.

Lastepuuduse üle lasteaed kurta ei saa. Sellel sügisel on lasteaia lapsi 57. Kooli läheb 2004. aasta kevadel 18 last. Järjekorras on lapsi piisavalt. Praegu vaeblemme suures ruumipuuduses, mis häirib kogu maja normaalset elurütmi. Kaks rühma toimetavad ainult ühes toas, kus ruumi napib ja jagatakse ühist riietusruumi ja pesuruumi. Saali kasutatakse magamisruumina, et vähegi ruumi juurde võita.

Ehituse käigus selgus aga, et saali lagi on kohati väga ohtlik. Praegugi ripuvad krohvitudid laest alla. Õnneks saame sügisel koolivaheajal ka selle probleemi lahendatud. Saali lagi saab uue ilme, samuti paigaldatakse uus valgustus, mis vastab koolieelsele lasteasutusele esitatud nõuetele. Sügisel koolivaheajal vahetatakse ära ka rühmade aknad. Lasteaia akende vahetust finantseerib AS EKSEKO. Palume vanematel võimaluse korral lapsed koolivaheajal koju jätta, sest töökorralduses tuleb mitmeid muudatusi seoses selle mahuka tööga.

Tore on tõdeda ka seda, et lasteaia köök sai septembris alalise tunnustuse. Protseuur oli pikk ja vaevaline, nõudmised ranged ja kohati absurdsed. Nii palju majandusliku poole pealt.

Septembrikuul oli "Rüblikutel" taas palju toimetusi. Meil käis külas Harry Gustavson Riiklikust Nukuteatrist. Saal rõkkas naerust, lapsed said ise näitlemist proovida ja muidugi näidendit vaadata.

Sügisel alguse puhul käisid suuremad lapsed Kurgjal leivapäeval. Väiksematele oli matk tiikide ümber. Leivapäeval ajal valmistati ühel hommikul rühmas ise võileibu. "Vandersellid" pidid tegema endale nii palju võileibu, kui arvasid ära söövat. "Mikud-Mannid" jällegi tegid endale leibu võileiva-grilliga, "Mürakarud" valmistasid hoopis tikuvõileibu.

Septembrisse jäi ka sügislaul. "Mürakarude" rühma lapsed meisterdasid laadal müümiseks igasuguseid huvitavaid meeneid alates siidimaalist ja lõpetades kaelaehetega. Saadud raha eest lähevad lapsed koos õpetajatega poodi ja valivad endale rühma ise mänguasju. Laadal müümiseks toetas lasteaeda ka lapsevanem Liia Link. Aitäh neile, kes vaeva nägid ürituse ettevalmistamisel.

September oli väga toimekas ka suurtele "Rüblikutele". Viis õpetajat osalesid "Tiigrihüppe" sarjas edasijõudnute kursustel. 30-tunnise õppuse lõputööna valmisid kõigil huvitavad lõputööd ja teadmisi saime juurde küllaga.

12. septembril toimus traditsiooniline spordipäev Viiratsi valla lasteaedade töötajatele. Seekord saime kokku Uusna lasteaia, kus toimus sportlik tegevus ja lasteaia tutvumine. Ürituse lõpetasime

● Uusna lasteaed valla lasteaia töötajate spordipäeval Uusnas.

● Uusna lasteaia juhataja Ene Austrin (vasakul) annab auhinna Vana-Võidu lasteaia õpetajale Renate Möttusele, kes on 2003. aasta valla õpetaja lasteaednike hulgas. ASTRJA JAMNESE fotod

sime traditsiooniliselt Kõrgemäe turismitalus.

Oktoobris toimus kooli minevatele lastele ekskursioon Tartusse. Küllastasime Ahhaa-keskust, kus oli näitus "Mullid, nullid". Uudistamist jätkus nii suurtele kui väikestele. Pikniku pidasime Tartu laululaval. Lapsed sai laulukaare all joosta ja hullata sellel ajal, kui kasvatajad hamburgereid valmistasid. Kõhud täis söödud, suunduti Tartu Ülikooli Zooloogiamuuseumi. Nägime seal palju huvitavaid loomi, linde, putukaid ja mutukaid. Tagasiteel meenusime nähtut ja arutlesime elu probleemide üle.

Oktoober oma muutlike ilmadega mängis meile vingerpussi, kui oli spordipäev plaanis. Muutsime plane ja

tegime spordipäeva hoopis rühmades, kus mängisime osavus- ja täpsusmänge. Suuremad lapsed käisid Viljandi järve ääres mängimas maastikumängu "Otsi Otti" õpetaja Elle juhendamisel. Kuna lapse eksimise teema on praegu päevakorral, siis jagati lastele õpetussõnu, kuidas tegutseda siis, kui ollakse eksinud.

Oktoobrisse jääb ka "Rüblikute" pidu, kus rüblikuteks võetakse kõik uued lapsed, kes tulid lasteaeda sellel aastal.

Hea meel on ka selle üle, et lasteaed on kirjutanud mitmeid projekte, saamaks lisaraha. Loodame, et neist mõni ka rahastamist leiab.

Peagi on november täis uusi üllatusi ja tegemisi.

Astra Jamnes,
Viiratsi lasteaia "Rüblik" juhataja

MA TUNDSIN VEND VAHINDRAT

Uskumatu, aga nii see oli!

Olin kuueaastane poisike, kui mängisime õega Rapla alevi kodumaja ees ja karjatasime lambaid. Päike oli vajumas läände. Kell oli kuue paiku.

Isa küttis sauna. Ema küpsetas saia – järgmisel päeval oli Raplas laata oodata, ema pidas meil teemaja ja einelauda.

Alevi vahel munakividest sillutatud maanteel kõrisesid taluinimeste raudrehvidega vankrid ja iga uue kõrina puhul heitsime pilgu sõitjatele. Siis märkasingi meist eemal vankrist maha hüppamas pikemat mantlis meest paljaste säärttega. Imeline isik liikus mööda kraavis tallatud teerada just meie suunas. Jõudnud naabrimaja sirelite alla, märkas tal seljas pruunikat hõlsti, mis oli keskelt nõoriga kokku tõmmatud. Jalas kandis ta rihmikuid, mida meil kutsuti kristuse kingadeks. Tal olid mustad sagrais juuksed, mida aitas koos hoida oran pael. Üldiselt oli ta nägu habemes. Jeesus?...käs mõte läbi pea. Küllap nii mõtles ka öde, sest olime uskliku pere lapsed.

Kiirustasin tuppa, et emale teatada, kui tundsin oma õlal kätt ja hüüdu:

“Oot, oot, pea! Kas ema on kodus?”

Tundsin hirmu, aga vastasin: “Jah, toas, aga teeb saia.” Ruttasin trepist üles, avasin köögiukse ja hõiskasin, kuid siiski ärevusest sosinal: “Ema, Jeesus tuli!”

Jeesus astus minu järel üle ukسلäve ja teretas ema, kes näis kohkuvat, kuid teretas vastu. Pärast hetkelist vaikust küsis Jeesus: “Kas teie olete selle maja perenaine? Mind juhatakse teie majja... Ma palun, andke mulle vett, joomajanu vaevab...”

Ema ulatas talle tassiga ämbrist võetud vett, mispeale külaline palus veel teise ja kolmanda. Tal oli tõesti janu.

Kööki sisenesid ka isa ja mu õetirts. Võõras tutvustas end nüüd lähemalt, öeldes, et on vend Vahindra, ja tahab homme minna Rapla laadale. Nüüd palub öömaja, sest tuttavaid ees pole. Keegi, kes sõitis alevisse, oli ta teel vankrile võtnud, alevis peatanud ja juhatanud Jõulu majasse, kust kõiges abi leida. Jah, meie isal oli mehaanikatöökoda ja ema pidas teemaja.

Nüüd oli selge, kellega tegemist. See oli rändur, keppki käes ja kerge paun üle õla nagu alevi karjatsel Tildel. Arvasin endamisi: “Ikkagi Jeesuse moodi – nagu piiblitoo piltidel.”

Läksin õue tagasi. Lammaste vaatamine jäi ju pooleli, pealegi olime ootel ka veiste pärast. Öhtu eel tuli alevi lehmakari Alu soo pealt koju. Karjus ajas öhtul loomad kiriku sillani, kust siis iga loom ise koju tuli. Ikka jooksupalu, sest ees ootas söime pandud magus suutäis. Kaua ei tulnudki oodata. Loom läksid ise lauta. Meie panime neile lõa kaela ja tõstisime ette mahlaseid juurviljapealseid.

Kui tuppa läksime, oli ema saunaliste tarvis puhta pesu valmis pannud ja jargas kõigile kuivatusrätte. Saime aru, et koos meiega tuleb ka võõras.

Olin kohal enne teisi (kombeks oli, et mehed pesid alati enne naisperet) ja kohe ka laval, võttes üsna karedat leili.

Mehed ronisid kahekesi üles lavale,

● Kaleph Jõulu joonistus vend Vahindrat

aga et ma ei talunud suurt kuumust, mida nemad ihaldasid, tulin pisut allapoole. Mõlemad laval olivad viskasid aina leili ja mõnulesid ning nüpeldasid nagu kokkuräägitult vihtadega teineteist.

Vend Vahindra leidis, et saun on püha koht, mis jagab taevalikku tervist, lisab jõudu ja meelegindlust ning paneb inimese vaimu tegutsema. Mõlemad tilkusid higist, aga leilitamist ega vihtlemist ei lõpetanud. Vend Vahindra astus vahepeal alla, isa tema järel, ja nad karastasid end jaheda veega. Võõras asetas üles leilipuule oma rännurüügi.

Leilivõtt jätkus. Pärast asusime pesema ja tema aitas mul selga nühkida, aga isaga nühkisid nad vaheldumisi teineteise turja.

Tahes-tahtmata võrdlesin vend Vahindrat oma isaga. Mõlemad olid kesk-ealised, pikemat kasvu, sitked, kehalt isegi ühetaolised tugevad mehed. Seda võis öelda ka muude tunnuste kohta, mis Jumal inimesele andnud. Ainult vend Vahindra oli karvasem ja kehalt päevitunud. Ütles, et oli kodukandis teinud heina. Tumedad karvad katsid ta lihaseid rinda, eriti tihedalt turja, samuti allkeha ja jalgu. (Jeesus piltidel küll nii karvane ei näinud, teda oli maalitud rohkem nagu minu isa järgi.)

Külaline pesi end hoolikalt, tugevasti, seebitas end igalt poolt, nii ka pead, juukseid ja higist habet. Loputas siis külaline end algul jahedama veega, aga et sellest polnud küllalt, lippas ta paaril korral õue ja pumpas kaevust jääkülma vett, millega end saunas karastas. Tundus, et saunamõnu sai ta tunda harva ja küllap rännakutel suples jões, järvedes või isegi meres.

Vahepeal pesi ta kiiresti oma musti trikooriidest trussikuid, väänas tugevasti välja, asetas leilipuule, kus need

peagi ära kuivasid. Need olid ka ainukesed kehakatted pika lahtisehõlmalise kuue all.

Võõras riietus kähku ja juba ruttaski ämbriga õue, pumpas kaevust mitu ämbritäit vett nii saunakatla kui vee-toobri jaoks. Isa võttis need vastu ja kal-las ära.

Kui kõik oli kombes, astusime õue. Isa kutsus meid aeda, et veel õhtupäikeses käes mõnuleda. Sõime õunu ja marju. Mul on veel meeles võõra jutt, mida kuulasin huviga. Ta kiitis sauna, kuid leidis, et õnnistus, mida nirvaana jagab nii meeste kehale kui hingele, on parim. Nirvaana olevat õnneparadiis, kuhu pääsevat vaid mehed, mungad, kuid tee sinna olevat pikk ja väga keeruline. Tuleb jõuda kas Indiasse ja sealt Nepaali või hoopiski Bhutaani ja Tiibetisse. Kuulasin põnevusega jutte Nepaali kloost-ristest ja pühamute kirjeldusi.

Pühakojas olles tuleb täita kõiki Buddha õpetusi, igal sammul. Nende muinasjutuliste hoonete väliskülgedel olev kunst paneb kõiki võõraid jahmata oma erootilise kehakeelega (kasutan siinkohal juba oma tänast arusaama tollest, mida siis kuulsin). Keegi ei naera, vaid jääb mõtlema: kas see ka on pühadus?

Mida lähemale jõuad Nepaalile, seda kannatusrikkamaks kujuneb teekond. Lõpuks lausa roomad läbi kannatusri-kaste ihupiinate, lunastamaks oma patte ja suurendamaks oma usku, et hing jõuaks kord elu lõpul nirvaanasse. Buddha õpetuse järgi ilma enda vabas-tamiseta maistest pattudest sinna pole pääsu.

Kujutasin ette, kuidas mehed tolmus ja poris roomates kui vihmaussid sinna püürivad. Nagu hiljem teada sain, toimub see tõesti nii ka praegu. Seda nõuab budism.

Vahepeal oli ema lüpsnud lehma ja katnud laua. Ta tõstis sinna suure kausi kruubipudruka, kus võisilm keskel; pakkus veel sooja piima ja värsket saia meega. Külaline tänas ja õnnistas peret pika salmiga vedast.

Kaua istuti koos ja aeti juttu budistide pühast elust Indias, Birmas, Bhutanis ja Tiibetis. Jäi meelde, et surnud heidetakse hoolimatult mägedesse, kus raisa-kohtad teevad ära oma töö. Surnute hinged liiguvad sinna, kuhu Buddha neid suunab. Seepärast rahvas kasutab elades pidevalt palveveskite abi, et neid keerutades saata oma palveid ja soove taevasse.

Ma väsisin kuulamast ja ruttasin üles lakka magama. Kui öö oli juba käes ja väljas täielik pimedus, tuli ka vend Vahindra üles minu kõrvale. Ema oli talle andnud lina ja teki. Teinud aseme minu kõrvale, tundsin, kui õrnalt ta tõmbas mind endale lähemale, küsides vaikselt, kas pole jahe. Öö oli tõesti jahedavõitu, ehkki oli südasuvine aeg.

Tundsin ta pehmeid rinnakarvu oma selja vastas, ta pehmet habet pea taga, ta karvaseid käsivarsi end hoidmas. Minagi magasin vaid trussikutes, tekk oli see, mis soojendas jaheduse eest küllalt. Seal pimedas teki all kuulsin mehelt õnnistavaid õpetussõnu: “Mehed on ven-
→

MA TUNDSIN VEND VAHINDRAT

nad, kui nad mõistavad ja hoiavad üks-teist kõiges ja kindlalt. Meeste sõprus on püha, jääv ja unumatu. Jäta see meelde. Annan omalt poolt sulle eluteele kaasa hingesoojuse – seda teevad budamungad alati. Sa pead elama teadmises, et oled õnnelik ja häid eluaastaid jätkugu sul kauaks. Õpi tundma Buddha õpetusi juba poisieas – need on raamatus (küllap mõtles ta vedat).

Ma olin küll vahel heinaajal olnud oma isa kõrval ja jahedatel öödel ta kaisuski. Siis ta kallistas mind ja käskis olla talle sõnakuulelik poeg. Nüüd olin võõra ränduri kõrval, aga meie vahel olid ometi mõiste lähedus, rahulolu, headus... Ta hingas mulle kuklasse sooja hingeõhku... Ta tõmbas mind kindlalt enda lähedusse. Nii magasin rahulikult hommikuni.

Kui kukk aias järjest laulis ja meid üles äratas, avasin silmad ja leidsin, et olime koos kõrvu. Vend Vahindra ütles, et on laadahommik ja ta peab lahkuma. Teda ootavat reisikaaslane, kellega koos ta alustab peagi teekonda maailma lõppu – Tiibetisse ja Birmasse. Ei teadnud ma siis neist maadest veel midagi. Jäi meelde, et ükski prohvet pole kuulus omal maal.

Õue peal jättis misjonär mu vanematega, kes seal juba toimetasid, hüvasti. Kätt ta ei pakkunud (hiljem kuulsin, et budaa õpetuse järgi olevat naised roojased). Oomaja ja lahke osavõtu eest jättis emale rahagi. Seda muidugi poleks vaja olnud, sest ka minu vanemad aitasid kõiki hädalisi alati südamest. Enne äraminekut õnnistas ta veel maja, lausudes palvesõnu ja langetades ühtlasi meie suunas oma palvekäsi ning tehes sügavaid kummardusi.

Vend Vahindra oli südamlikum, kui ma tema kohta olin varem lugenud. Tema sõnade jõudu ja õnnistust meie kodule, mida enam pole, pole ma suutnud unustada seniajani.

Mida olen temast hiljem kuulnud?

Olen temast tihti mõelnud ja lugenud brošüüre ta käekäigu kohta. Täit selgust pole veel olemas tema päritolu kohta. Paljud räägivad temast kui lätlasest Karlis A. M. Tennisonist, kes on sündinud Laura mõisas Põhja-Lätis Vidzeme provintsis, mis kuulus varem Liivimaa alla. Kuna teame, et Liivimaa pealinnaks on peetud ka Põltsamaad, siis teistsugused

andmed räägivad koguni, et ta sündis Põltsamaa pastoraadis 20. augustil 1883 ja ta tõeline nimi on Karl August Mihkli poeg Tõnisson.

Miks ta on end näidanud dokumentides kord lätlane, isegi soomlasena, kuid mitte eestlasena, jääb tõesti arusaamatuks. Usun, et ta oli eestlane, sest ma kuulsin ju tema juttu, pikki seletusi. Kõike rääkis ta puhtas eesti keeles, nagu kõneldakse Keski-Eestis Põltsamaal, aga üsna taoliselt ka Rapla kandis. Olen õpinud ülikoolis põhjalikult eesti murdeid ja töötanud Põltsamaa läheduses Võhma-Kabalas – paikkonniti on see lähedane Rapla murdele.

Vend Vahindra joogategemisest on rohkesti mälestusi. Laadalisel on teda laialt üle Eesti kutsunud paljasjalgseks Tõnissoniks. Kui ta kord Tiibetist kodumaale tuli, hakati teda kutsuma kerjusemungskaks, kes kuulunud Sangha mungaordusse, aga koos oma kaaslastega õpetanud budismi ja joogat.

Misjonitöö sai tema ustavaks kaaslasteks Friedrich Voldemar Lustig Narvast. Temaga nad ka Raplas kohtusid ja seal kõiki jahmatama panevalt joogat teinud; nimelt seisnud transis olekus viis minutit pea peal. Tagasi minnes olid nad kogunud enda ümber ustavaid noormehi, kellega koos propageerinud fanaatilist budismi. Üheskoos koostatud ka käsikirjaline "Budismi katekismus".

Nende põhitööks jäi täita kõiki Buddha õpetusi, järgida tema nõuannete täitmist, loobuda kõigist maistest rõõmudest ja loota end piinates tulevasele õnneleelule nirvaanas. Seda õpetust on nad 13. dalai-laama kutsel levitanud Indias, Nepaalis, Tiibetis ja Mongoolias, isegi Venemaal ja viimati Birmas, kui elasid Schwedagoni mungakloostri.

1960. aastate algul oli vend Vahindra tervis halvenenud ja 9. mail 1962. aastal ta suri südamenõrkuse tagajärjel ühes Ranguuni haiglas. Legend räägib, et hoolimata Ranguunis valitsenud lämbest leitsakust püsis ta surnukeha kaua lagunemise tundemärkideta. Ta kremeriti suure pidulikkusega ja tuhk asetati pühamusse hoiule.

Ma pole seni kuulnud, et meie maa oleks tundnud seni tõsist huvi nii kuulsa inimese vastu. Kahju.

Kaleph Jõulu

Vana-Võidu, 5. oktoober 2003

"Viikom" viib tasuta ära kasutatud olmemasinaid

MA "Viikom" viib 1. novembril tasuta ära elanike vanad külmikud, gaasi- ja elektripliidid ning pesumasinaid

- ✦ Valma kaupluse juurest kell 8
- ✦ Kalmetu kaupluse juurest kell 9
- ✦ Tusti elamu 110 juurest kell 9.40
- ✦ Uusna töökoja juurest kell 10
- ✦ Vana-Võidu kaupluse juurest kell 11
- ✦ Vasara kaupluse juurest kell 11.40
- ✦ Viiratsi keskväljakult kell 12.30
- ✦ Vardja külas Mustriku teeristilt kell 13.

Küsimused ja info telefonidel 043 94 470, 043 94 399, 043 94 443.

ÕNNITLEME EAKAID SÜNNI- PÄEVALAPSI!

Oktoobris

18. Hilda Subert	85
20. Helju-Rosilda Palover	72
20. Laine Lond	71
20. Harry Mägi	70
22. Linda Eks	86
22. Endla Väli	79
22. Jekaterina Braun	76
22. Maimu Sulli	71
24. Dmitri Tverdohleb	89
24. Vilma Põldur	77
24. Helga Lees	77
25. Lukretia Kitsing	78
27. Valter Meesaar	72
28. Lilli Vihmann	79
29. Peeter Vinnal	87
30. Valda Jakobson	74
31. Vladimir Sars	74

Novembris

1. Linda Tikk	83
1. Helmi-Marie Tuuksam	79
1. Genovefa Rymash	77
2. Ivan Fedorov	79
2. Evald Talu	78
2. Valter Meesaar	72
5. Endla Naar	78
6. Akulina Tulik	84
7. Ruth Kütt	75
7. Luule Auksman	73
7. Endel Tõlp	71
7. Veera Vellearu	79
8. Voldemar Piir	84
10. Aleksandra Gjaotšanen	81
10. Aino Sibrits	76
10. Boris Beljajev	72
10. Silvi Jakobson	70
11. Agathe Kinsigo	77
12. Helga Kirsimägi	71
13. Asta Kase	77
13. Arno Seemen	73
13. Laine Pullisaar	71
13. Eino Hunt	65
14. Leida-Johanna Tampõld	88
14. Jaan Randjärvo	79
15. Kaleph Jõulu	76
15. Julius Eks	70

Sündisid

25. septembril sündis **Andres ja Marita Kalamehe** perre Viiratsis poeg **Sander**.

27. septembril sündis **Anne Brutuse ja Andrus Jannese** perre Viiratsis tütar **Pauline Jannes**.

29. septembril sündis **Sille Sillaotsa** perre Uusnas tütar **Deina Mishelle**.

1. oktoobril sündis **Karin ja Albert Matero** perre Jõekülas poeg **Kerry**.

Aigi ja Erki Laansoo perre Viiratsis sündis 12. oktoobril tütar **Geily-Grettel**.

MÄLESTAME

Hans Muld

10. 03. 1924 – 20. 09. 2003

Vana-Võidu

Tõnu Sandel

15. 04. 1955 – 22. 09. 2003

Viiratsi

Milvi Kümnik

4. 01. 1930 – 25. 09. 2003

Rebaste küla

Poola ettevõtjad tulevad partnereid otsima

6. novembril toimub Viljandis Eesti-Poola majandusfoorum. Kohal on neljateistkümne Podlaskie vojevoodkonna ettevõtte tippjuhid, kes otsivad Viljandimaalt ärikontakte. Poola delegatsioon tuleb Viljandimaale maavanema kohusetäitja Kalle Küttise kutsel. Delegatsiooni juhib Podlaskie vojevood, keda saadavad poliitilised ja administratiivseid võtmeisikuid ning ettevõtjad.

"Me jagame ettevõtjad kolme gruppi," selgitas Viljandimaa Arenduskeskuse juhataja Urmas Tuuleveski. "Nendeks on metalli- ja pagaritööstuse ning turismifirmade esindajad. Majandusfoorum peaks andma külalistele üldpildi Eesti ja sealhulgas Viljandimaa ettevõtluse hetkeseisust. Poola esindajad teevad juttu ka sellest, millise pilguga nad vaatavad praegu Eesti ja kogu Baltikumi poole."

Foorumi avab Poola Vabariigi suursaadik Eestis Wojciech Wróblewski. Oma maakonda tutvustavad Podlaskie vojevood Marek Strzalinski ja Viljandi maavanema kohusetäitja Kalle Küttis. Esinejate seas on ka Turismiarenduskeskuse nõunik Riina Lõhmus, "Viljandi Metalli" nõukogu esimees Jaak Sulg ja Poola suursaatkonna majandusnõunik Slawomir Strzalkowski. Foorumile on planeeritud sünkroontõlge.

Pärast foorumit sõidavad gruppidesse jagunenud ettevõtjad koos Viljandimaa kolleegidega tutvuma maakonna ettevõtete ja õhtul saadakse taas ühiselt kokku.

"Otsekontaktid on äärmiselt olulised," toonitas Tuuleveski. "Tõsine infovahetus on juba kordaminek. Ning kui võtta ainult ettevõtete tasand, siis pole see takistus, et Podlaskie on Viljandimaast palju suurem."

Majandusfoorumile on kutsutud paarkümmend Viljandimaa ettevõtete juhti.

"Kuna Poolast on tulemas tippjuhid, siis peab ka meiepoolne esindus olema samal tasemel," ütles Tuuleveski.

Majandusfoorumil osaleda soovivatel ettevõtetel palutakse ühendust võtta Viljandimaa Arenduskeskusega telefonil 34 146. Informatsiooni saamiseks võib pöörduda ka Viljandi Maavalitsuse infolauda.

Eesti-Poola majandusfoorum toimub Viljandi "Grand Hotelis" 6. novembril kell 11 ja seda korraldavad ja toetavad Viljandimaa Arenduskeskus ja Viljandi Maavalitsus.

Podlaskie vojevoodkonna esindus viib Viljandimaal 7. oktoobrini.

Margus Haav,

Viljandi Maavalitsuse infotalituse peaspetsialist

MATI LEEMET – 60!

Õnnitleb osatühig "Tribus"

● Norra maastik.

VÄINO LUIGE foto

● LÜHITEATEID ●

"Kuukirja" saab varsti tasuta

Arengukava koostamise käigus koostasime tihti arvamusi, et valla elanikel on vähe informatsiooni vallas toimuvast. Seoses vajadusega inimestele rohkem informatsiooni jagada ongi arengukavas punkt, mille järgi valla elanikud ajalehte "Kuukiri" enam ei telli. 2004. aasta jaanuarikuust saavad kõik valla pered "Kuukirja" tasuta.

Väino Luik,
vallavanem

Vabad maad on välja pandud

Viiratsi Vallavalitsus teatab, et vabade erastatavate metsamaade plaanid ja registreerimisleht on välja pandud 6. ja 7. novembril Viiratsi vallamajas toas 110.

Avaldusi saab esitada alates 10. novembrist kuu aja jooksul.

Krista Pääsik

Kultuuririndel on uudiseid

Reedel, 24. oktoobril kell 20 on Viiratsi Kool-Huvikeskuse saalis kohvi-

kuõhtu. Tantsuks mängib ansambel "Kaleo".

* * *

Reedel, 24. oktoobril kell 21 on Täna silma rahvamajas hooaja avapidu. Tantsuks mängib ansambel "Kondor". Vahepalad šoutantsutrupilt "Miks-kamitte". Pilet maksab 35 krooni. Oma söök-jook kaasa. Tantsukaardile 1+.

* * *

Täna silma naisrahvatantsurühm ootab just Sind, kallid neiu, noorik või proua, oma ridadesse. Luba endale kahel öhtul nädalas vaheldust tantsu ja liikumisega. Just praegu on õige aeg liituda, sest hakkame alles uusi tantse õppima. Rahvatantsude kõrval tegeleme *line*-tantsuga, mis võlub oma kantriliku lustiga.

* * *

Täna silma rahvamaja "Lepatriinud" ootavad kolmapäeviti kella 18–20 endi seltsi 3–13-aastasi lapsi.

Segaansambel ootab uusi lauljaid neljapäeviti kell 18.30.

* * *

14.–15. novembril kell 10 toimub Viiratsi vallamaja II korrusel (Viljandimaa Rahvakoolitus) projektikirjutamise kursus algajatele.

Info ja registreerimine telefonil 051 58 070.

TÄNUAVALDUS

Suur aitäh arengukava koostamisprotsessist osavõtnutele ja kõigile Viiratsi Vallavalitsuse töötajatele mõistva suhtumise ning sooja vastuvõtu eest!

Praktikandid Kristiina ja Ivika

Müüa garaa iboks Viiratsis. Helistada 050 77 349.

Müüa õunu ja mett. Peeter Arro, tel. 051 45 873.

Komisjonikauplus "Komka"

Viljandis Kaalu 9 II korrus
E-R 10-18, L 9-15.

Võtame müüki mööblit, kodumasinaid, jalanõusid ja muud.
Tel. 043 34 145 või 055 635 454.

Ostame metsamaterjali, kasvavat metsa ja metsaga kinnistuid. Pakkuda võib ka kaitsealuseid ning hüpoteegiga kinnistuid. Asjaajamine kiire ja korrektne, ei ole vahendajaid.

Täpsem info tel. 052 67 907.

KUUKIRJA annab välja Viiratsi Vallavalitsus, ilmub 20. kuupäeva paiku. Toimetaja Maret Lina (tel. 94 473). Kirjad saata Viiratsi sidejaoskonda 70101; e-post: viiratsi@viiratsi.ee. Kodulehekülj: <http://www.viiratsi.ee>. Trükiarv 500.

Print Best